



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas II. Materia: suané, an aliena existentia existit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

ponantur duobus sursum tendentibus aëre igne, &c.

DIFFICULTAS II.

Materia: sua ne? an aliena existentia existit?

Thomistæ, existentiam propriam Materiæ, sed dicunt illam existere existentia formæ, dant illi existentiam propriam Scotistæ, Nominales, Nostri. Potest hic quæstio esse de voce si concesseris materiam habere actum entitativum proprium, hoc est perfectionem suam entitativam, eamque extra causas positam, negaveris autem materiam habere existentiam propriam. Erit quæstio de re, si negaveris materiam habere actum, proprium suum esse, extra causas: nomine autem existentia venit esse actuale rei, extra causas, Arriaga & Oviedo instituunt etiam quæstionem; an posita distinctione reali inter essentiam & existentiam, necesse nihilominus sit, materiam habere existentiam non formæ sed propriam, quamvis à se distinctam realiter, ad hanc etiam difficultatem in sequentibus respicietur. *Nunc sit*

Punctum Difficultatis 1.

Quid tenendum.

DICENDUM est. *Materiam habere propriam existentiam.*

PROBAT primò Suarez ex communi principio, quòd scilicet essentia non sit distincta realiter ab existentia, unde sic formatur argumentum. Habet materia propriam suam essentiam. Ergo & existentiam, hæc enim à parte rei indistinguuntur realiter. Qui ipse medius terminus, sic aliter proponitur. Materia pro ut condistinguitur à forma, & est nunc jam in rerum natura, vel habet esse suum proprium, extra causas; vel non habet, si non habet. Ergo contra suppositionem loqueris, si enim supponis, nunc in rerum natura, illam esse, quomodo esse extra causas, non habet. Loqueris etiam, contra demonstrationes Aristotelis, probantes materiam esse nunc defacto subiectum transmutationum; loqueris etiam, contra rationem, quia aliàs nullum esset compositum ex materia, & forma, si nunc in rerum natura, non est materia; si autem materia habet propriam existentiam, cum nomine existentia nihil veniat nisi esse proprium extra causas. *Hoc ar-*

gumentum convincit, non nisi supposita in distinctione reali, inter essentiam & existentiam.

PROBAT secundò Hurtado ex principio recepto à Thomistis, quod productio terminetur ad existentiam, quo posito sic argumentatur. Eadem actione indivisibili, qua produci- tur essentia, debet produci, & existentia, sed essentia materia & essentia formæ producuntur, per diversas actiones. Ergo etiam & existentia materiæ, itemque existentia formæ, producuntur per diversas actiones: Prima propositio est certa apud Thomistas & probatur auctoritate S. Thomæ, qui quæst. 1. de Potentia art. 2. th. ait: *Omnis actio activæ potentie, terminatur ad esse*, imò Johannes Theologus in Concil. Florentino, Sess. 18. contra Græcos asserentes, Spiritum Sanctum esse à Filio, sed ab illo, non accipere esse, inquit, *fieri non potest, nec mente concipi, ut una res ab alia sit, nisi ab illa accipiat esse*. Probat idem ratio, quia actio terminata ad producendum essentiam, tendit ad eam producendam extra suas causas. Ergo tendit ad existentiam, cum existere nihil sit, nisi esse extra causas. Minor autem probatur, quia essentia materiæ creatur, essentia formæ materialis educitur è potentia materiæ.

Hæc ratio Hurtadi sic aliter proponitur. Supponamus hoc, quod formæ quæ nunc producuntur sint ab æterno, materiam autem produci in tempore; vel ad minimum supponamus, nunc produci de novo formam, & post productionem illius, produci materiam ejusdem speciei cum nostrate, hoc supposito, sic formatur argumentum. Si materia non habet propriam existentiam, non posset ostendi actio productiva essentia materiæ, ad quid terminari posset, sed debet ostendi, aliàs si non posset ostendi, ad quid actio productiva materiæ terminari posset, non erit possibilis actio productiva materiæ, siquidem impossibilis est actio productiva, cui passio non correspondeat, adeoque, quæ ad aliquid, ad quod terminetur non habeat: Sequela principalis probatur. Si materia non haberet propriam existentiam, actio productiva materiæ, non terminaretur ad essentiam formæ, hæc enim supponitur in ante productionem, & si actio productiva materiæ, non terminatur ad essentiam materiæ, non materia, sed aliquid aliud produceretur, siquidem non ejus essentia, sed alius produceretur, non etiam illa productio terminaretur ad essentiam materiæ, non plus importat, quam importaret ab æterno, secundum quod erat, in statu essentia & tamen essentia rerum, dicuntur præcedere actionem divinam productivam, deinde si ad essentiam materiæ, præcisè terminaretur actio illa productiva, vel responderet illi actioni, esse extra causas

† f 3

illius

illius essentiae, vel non responderet; si responderet, esse extra causas; in materia praecise accepta: Ergo materia praecise accepta, hoc est prout condistincta à quovis alio, quod non est ipsa, existit, esse enim extra causas, & existere, idem sunt; si non respondet actioni, terminatae praecise, ad essentiam materiae, esse illius extra causas: Ergo erit productio, cui nihil responderet producti, nomine enim producti, hic venit esse extra causas, quod esse extra causas, dicis tu, non respondere illi productioni.

Non etiam illa productio terminatur ad existentiam formae, quia haec praesupponitur praexistere, aliaque jam actione producta, non etiam illa productio terminatur ad existentiam materiae, quia hanc tu illi negas.

Idem sic insuper proponitur. Materia prout condistincta ab existentia formae, & ipsa forma, sic inquam sumpta, est producta, est enim, & non est Deus. Ergo est producta. Ergo etiam prout condistincta ab existentia formae, & ipsa forma, existit, esse enim actu existens & esse productum hic verbis differunt.

Totum hoc sic brevius concluditur. Illud est existentia materiae, quod respondet actioni producenti materiam, ut Thomistae docent, sed existentia formae non est id, quod correspondet actioni producenti materiam, (ut supponitur, quando dicitur possibile esse ut producat, prius formam.) Ergo existentia formae, non est existentia materiae.

RESPONDETUR Cum Thomistis: actionem productivam materiae, Terminari ad unionem, ejusdem cum formam, neque enim possibile est per Thomistas, ut existat materia, spoliata omni forma.

CONTRA est. Tum quia falsum est, divinitus, non posse existere materiam sine omni forma. Tum quia si actio productiva materiae, terminatur ad unionem materiae cum forma: Ergo materia ipsa non producitur, siquidem, sicut cum erat in solo esse possibili, non terminabatur ad illam actio productiva, ita nec nunc terminatur; & sicut quando actio productiva materiae, terminatur ad ejus unionem, non producitur tunc Angelus, quia ad illum illa actio non terminatur, ita nec materia tunc producitur, cum ad illam illa actio per te, non sit terminanda. Tum quia illa unio, vel est idem cum materia entitative, vel non est idem; si est idem. Ergo sicut ad propriam existentiam unionis terminatur, illa productio, ita terminabitur ad propriam existentiam materiae; si autem unio illa non est entitative idem cum materia, productio illius non erit productio materiae, & tamen etiam materia, tunc, in casu suppositionis produceretur.

Haec argumenta sunt bona, sed procedunt non nisi ex suppositione indistinctionis realis, inter essentiam actualem, & existentiam, sol-

vi enim possent, dicendo, quod illi actioni, respondeat actus entitativus materiae, condistinctus ab existentia.

PROBATUR. 3. Ex principio item communi, quod scilicet materia, sit causa Physica formae materialis, quo ex principio sic formatur argumentum. Nulla forma praesupponit, in subiecto, effectum formalem, quem tribuere nata est; & ita albedo non supponit parietem album, antequam illi communicet esse album, sed forma substantialis, praesupponit existentiam in materia. Ergo illi non tribuit existentiam. Minor probatur; quia si materia est nihil, antequam educatur ex illa Materia, forma materialis. Ergo forma materialis, ex nihilo educitur à Deoque creatur.

Quod ipsum sic proponitur. In illo priori, antequam intelligatur educi forma materialis ex materia, falsum est, materiam esse nihil actu, quomodo enim nihil, causaret physicè. Ergo vera erit hujus contradictoria, materia pro illo priori, non est nihil actu. Ergo existit pro illo priori, haec enim verbis discrepant.

RESPONDEBIS I. Materiam, ante productionem formae materialis, existere existentia ejus, quae praefuit formae.

CONTRA. Tum quia restat quaestio, de ipsa prima forma materiali. Tum quia, si dum causat formam subsequenter materialem materia, existit existentia formae, quae praefuit. Ergo utriusque tunc formae existentia datur, & hujus, quae causatur, & hujus, vi cujus existit materia, ut possit causare formam subsequenter, existeret tunc materia, duabus existentis, quod repugnat, sicut & repugnat, simul eam formari duabus formis. Tum quia per Thomistas, datur resolutio usque ad materiam primam, quomodo ergo causans formam materialem, quae existit dum causatur, existit praeteritè formam, & ejus existentia, cum praesupponatur perisse, in illa resolutione illa forma. Quod argumentum etiam infra attingetur.

RESPONDEBIS 2. In instanti generationis, materiam existere existentia formae quae generatur.

CONTRA est. Tum quia existentia, est causa, vel conditio necessaria tenens se à parte causae, ad hoc, ut causetur in instanti generationis forma subsequens, aliàs aliquid non existens, posset causare in actu secundo. Ergo Materia in instanti generationis, non potest existere existentia formae subsequenter, aliàs existentia formae subsequenter causaret seipsam, & aliàs posset esse ante seipsam, quia omnis conditio & causa, praexistit saltem naturè effectui, imo etiam concessa mutua prioritate in causis, nunquam tamen concudi potest aliquid, praesupponi ante se. Tum quia, ut urget Aristoteli, non potest forma tribuere existentiam materiae, quam informat, informatio enim pra-

præsupponit subjectum existens. Tum quia falsum est, dari mutuam causalitatem, de quo supra.

RESPONDEBIS 3. cum complutensibus. Causam efficientem, exigere existentiam ante effectum, sed non causam materiale, quæ cum sit causa potentialis, non indiget actualitate existentia, sed contenta est, esse actu extra nihil.

CONTRA est. Tum quia non est major ratio unius, quàm alius; Tum quia nego materiam esse causam potentialem per exclusionem existentia. Tum quia esse actu extra nihil, est existere. Ergo cum exigit causam etiam materialis, esse actu extra nihil, hoc ipso indigebit existentia.

Hoc argumentum procedit non nisi ex suppositione indistinctionis inter essentiam actua-lem & existentiam. Dicit enim posset, quod ut causet materia, sufficiat illi actus entitativus.

Sed videnda sunt insuper argumenta, quæ probant etiam supposita distinctione reali, inter essentiam actua-lem, & existentiam, debere nihilominus habere materiam primam, propriam existentiam.

PRIMUM argumentum est ex Arriaga; Conformius est, ut etiam materia habeat propriam existentiam, sicut & alia entia.

RESPONDERI posset, quod alia entia, non sunt quid essentialiter potentia, ideo exigunt propriam existentiam, non verò materia, quæ est essentialiter potentia.

SECUNDUM argumentum est; Forma materialis dependet à priori, à materia non habet existentiam à formâ.

RESPOND. potest. Negando consequentiam, sufficere enim ut forma dependeat à materiâ tanquam ab habente actum entitativum.

TERTIUM argumentum P. Adriani Pikarski est; Supposita distinctione reali essentia ab existentia, ex vi unionis formæ ad materiam, non est necesse, uniri materiæ existentiam formæ, quia ista sunt distincta realiter. Si autem unum realiter distinctum uniatur, non est necesse aliud distinctum realiter uniri. Ergo supposita distinctione reali essentia ab existentia, necesse est, materiam habere propriam existentiam. Consequentia probatur, quia materia ex vi unitæ, debet habere existentiam, cum ergo possit non habere existentiam formæ, ut ostendit antecedens, debet habere existentiam propriam.

RESPOND. Quod, sicut per concomitantiam posito sub speciebus vini sanguine, est necesse poni corpus: ita connaturaliter, cui unitur forma, connaturaliter debet uniri etiam ejus existentia, & si daretur unio accidentalis, alligans unum corpus alteri, hoc ipso connaturaliter al-

ligarentur etiam formæ illorum corporum; ita & in præsentia, idque ideo, quia, si illa existentia est unita formæ, unita formæ, ex consequenti uniri debet & ejus existentia. Licet ergo unio supponat existentiam, id verum est, si secundum cursum naturæ fiat unio, aliàs sufficeret alterum membrum, quod est essentialiter potentia, habere non nisi actum entitativum.

QUARTUM argumentum ejusdem est; Supposita prædictâ distinctione, si non haberet materia propriam existentiam, eadem forma, quæ est existentia, esset causa vera & realis eaque totalis, influens in duos effectus formales totales, nempe in materiam & formam, quod fieri non potest naturaliter.

RESPOND. Quærendo cur albedo dulci & oderato tribuat effectum suum formalem, & si adhuc sufficit penetratio eorundem, cur cum materia & forma, natæ sint se penetrare, utriusque non poterit uniri eadem existentia? Deinde cum effectus formalis, sit ipsa forma, unita subjecto capaci, cum hic, eadem sit forma idem erit effectus formalis, inadæquatè, licet subjecta illius sint diversa.

QUINTUM argumentum est; Sequeretur aliàs pro varietate formarum, variari materiam, eamque ab agente naturali produci.

RESPOND. Non variandam materiam, quia idem semper actus entitativus, ejusdem manet, qui quia ab agente naturali non produci-
tur, fit ut nec materia, ab eodem producat.

Punctum Difficultatis 2.

Respondetur Objectionibus.

OBJICITUR 1. Auctoritas Aristotelis, qui negat materiam esse in actu, appellat illam potentiam, dicit non esse hoc aliquid, dicit nihil esse actu.

RESPONDETUR. Explicando Aristotelem, quod dicat materiam non esse actum informantem, vel solum non esse totum compositum, quod propriè est: *Hoc aliquid.*

INSTABIS primò. 8. Metaph. t. 15. & 16. Materia appellatur non solum potentia, sed per se potentia, id est essentialiter potentia. Unde etiam 1. Physicorum t. 79. dicit Materiam non cognosci, nisi per analogiam ad formas. Et 1. de gener. t. 23. inquit quod si subjectum generationis esset in actu generatio, foret alteratio. Et 1. Phys. t. 69. ait materiam se habere in toto genere rerum naturalium, sicut lignum in toto genere artificialium. Deinde quia Aristot. inferentibus antiquis si materia esset ens in potentia, esset nihil, non negavit Aristot. sequelam, ex eo, quia materia est Ens

† f 4 in

in potentia tantum subjectiva, non objectiva seu Metaphysica, sed ex eo, quia nunquam est corruptio sine generatione, & ideo nunquam materia manet ita in potentia, quod non sit ens actu per aliud.

RESPONDETUR. Materiam esse per se potentiam physicam, sed cum hoc stare potest, ut habeat esse extra causas adeoque existentiam. Consequenter ne sit potentia in ordine existendi. Materia non cognoscitur, nisi per analogiam ad formam, quia quod detur probavit id Aristoteles ex transmutatione substantiali, quæ habetur ratione formarum, cognoscibilesque per analogiam non aufert esse rei, nam etiam Angelos per analogiam ad animam cognoscimus, & invisibilia ex visibilibus, neque tamen per hoc aufertur illis esse. Rursus etiam concessa paritate, quod materia se habeat, sicut lignum in artificialibus, adhuc pro nobis est instantia, quia sicut antecederet ad formas artificiales, existit lignum, & non habet existentiam ab illis, ita nec materia habebit à formis substantialibus. Quod attinet ad argumentum antiquorum, illorum mens erat negare potentialitatem physicam, sed arguit illos Aristoteles quomodo non est potentia Physica materia, cum dentur generationes, sed inde nihil sequitur contra nos. Deinde quod nostra responsio ne non utatur Aristoteles, id proficisceretur ex eo, quia stabat in principio assumpto, probando quod detur materia, ex eo, quia dantur transmutationes substantiales, consequenter etiam nunc, ad idem recurrit, licitumque est idem, nunc ex hoc, nunc ex illo fundamento negare.

INSTABIS Secundò. Ens extra causas 9. Metaph. t. i. dividit Aristoteles in potentiam & actum. Ergo ex hoc præcisè quod aliquid sit pura potentia realis, etiam si omnem prorsus actum excludat, poterit rationem entis realis habere.

RESPONDETUR. Dividi illic Ens extra causas in potentiam & actum physicum, sed nego, quod potentia Physica, non possit esse actus Metaphysicus.

INSTABIS tertio. Immeritò poni divisionem in actum Metaphysicum & in actum Physicum, ut hæc posterior negetur materiæ, concedatur prior, neque ejus meminit Aristoteles. Addit Zabarella apud Maffrium, (apud quem hæc instantiæ) non posse explicari quid sit actus iste entitativus Materiæ.

RESPONDETUR ex Maffrio hujus divisionis haberi fundamentum in Aristot. 9. Metaph. t. ii. *Est autem, inquit actus existere rem, non ita, sicut dicimus, potentia.* Unde per nos hic actus Metaphysicus competit Materiæ, quamvis illa sit potentia Physica. Ex quo loco ipso explicatur quid sit actus entitativus Materiæ, nempe esse extra causas, seu existentia. Ad illud quod di-

cit Zabarella, si materia substantia foret, fore illam materiam materiæ, dici potest: immeritò imaginari arguentem distinctionem realem illius substantiæ, ab ipsamet materia, si non est distinctio realis, quomodo illa substantia, erit materia Materiæ, sicut dicitur materia ligni, quæ distinguitur realiter à forma ligni. Quod si nomine materiæ intelligas subjectum Metaphysicum, seu genus actuabile per rationem, à differentia Metaphysica, sic substantia erit Materia, utpote genus & commune, tam materiæ quam formæ, formeque ejus, erit materiæ prædicatum differentiale, vi cuius, determinabitur ratione nostra illa substantia, ut sit Materia, & vi hujus erit illa substantia Materia Metaphysica, materiæ sumptæ pro prædicato differentiæ, Metaphysicè constituentis materiam, sed non materia physica materiæ, physicè sumptæ, hæc enim implicat, nam implicat subjectum primum, subjecti primi.

OBJICITUR 2. Auctoritas S. Thomæ, prima parte q. 66. art. 1. & 3. parte a. 17. ar. 2. & alibi sæpe docet S. Thomas, materiam seipsa, non existere in rerum natura.

RESPOND. S. Doctor id solum vult, quod materia naturaliter non existat sine omni forma, vel quod de se non sit quid completum, interdum etiam ly existentia sumit pro subsistentia, ut cum negat humanitatem Christi habere propriam existentiam. S. Thom. nobiscum sensisse, videbis 1. par. q. 44. a. 2. & quæst. 14. ar. 12. ad 3.

OBJICITUR 3. Potest aliquid existere existentia aliena. Ergo & materia, poterit existere existentia formæ. Antecedens probatur. Tum quia id non implicat contradictionem. Tum quia defuncto humanitas Christi, existit existentia verbi.

RESPOND. Negando Anteced. implicantiæ supra ostensa, breviterque inter alia, in hoc stat. Quia implicat aliquid esse extra causas, per esse alienum, adeoque & existere existentia aliena. Humanitas etiam Christi non existit existentia Verbi, quia si non haberet humanitas Christi, propriam existentiam, productio illius non haberet ullum terminum, debuissetque assumere Verbum humanitatem, habentem solum esse objectivum, & potentiale, in causis solum. Ergo per existentiam intelligitur subsistentia, quod scilicet, non sua sed Verbi subsistentia, humanitas Christi per se existat & subsistat.

INSTABIS 1. Si humanitas Christi propriam existentiam haberet, sequeretur Beatissimam, non posse dici Matrem Dei, tota enim illius causalitas & efficientia matri debita, terminata fuisset ad existentiam creatam.

RESPOND. Salvandam adhuc maternitatem, quia causalitas & efficientia matri debita, terminata fuisset ad existentiam creatam, non quo-

quomodocunque, sed ad existentiam terminatam Verbi persona. Et certe Beatissima dicitur Mater Dei, dicitur genuisse, & concepisse Deum, non quod ad unionem hypostaticam verbi cum natura humana concurrerit, id enim negant Theologi, sed quia, concurrat ad unendum corpus & animam, concurrat item ad formationem humanitatis, cui actioni conjuncta fuit actio Spiritus Sancti, unitiva humanitatis verbo, quo factum est, ut tota conceptio, quæ utramque illam actionem includit, terminata sit, non solum ad humanitatem, sed ad Deum hominem, propter communicationem idiomatum.

INSTABIS 2. Si humanitas Christi haberet propriam existentiam, Christus non esset unus simpliciter, & unus ens.

RESPONDETUR. Erit Christus adhuc unus ens, quia supposita perfectibilitate in natura, in esse suppositabilis & personabilis, perficitur a persona, idque substantialiter.

INSTABIS 3. Docent Patres, quod humanitas Christi, in verbo existat.

RESPONDETUR. Accidentia in subiecto existunt, forma item materialis, neque tamen licet inde inferre, quod non habeant propriam existentiam, sic nec prædicta locutione, rectè colligetur negatio existentie in humanitate. Existit ergo in verbo, quia existit cum habitudine & dependentia à verbo, tanquam à supposito, à quo sustentatur & terminatur, quod sufficit, ut aliquid dicatur existere in alio. Quamvis autem prius naturam existat humanitas, quam uniatu verbo, tamen prius natura, ad unionem non potuit quicquam operari, quia natura existens, non est capax operari aliquid, donec per substantiam aliquam terminata sit, actiones enim, sunt suppositorum.

Objicitur quartò. Ex compluten: Si materia etiam, haberet propriam existentiam, darentur in composito duæ partiales existentie, una debita materie & altera debita formæ, hoc non potest dici, quia illa existentia in materia, non posset esse ultimus terminus, & ultima actualitas ejusdem, deberet autem esse, est enim hoc, prædicatum necessarium in existentia.

RESPONDETUR. Quod existentia in materia, esset ultima actualitas in ratione existendi extra causas, sed non esset ultima, in ratione formativæ.

INSTABIS primò. Ex iisdem. Existentia, est terminus naturæ. Ergo nequit esse physice composita.

RESPONDETUR. Negando Consequentiam. Sicut enim, potest esse aliquid compositum ex duobus, extra causas positæ ita & esse compositum, ex duabus existentibus, modò illæ sint entium ad se ordinatorum.

INSTABIS secundò. Ex iisdem. Quando ad-

huc causalitas exercentur, & ad ultimum sui exercitium non deveniunt, nunquam effectus intelligitur existens, est enim adhuc in fieri, at quousque causæ non attingunt totum, adhuc causalitates exercentur, &c. Ergo nec intelligitur effectus existens.

RESPONDETUR. Quando exercentur causalitates terminatæ, ad ponendum aliquid, extra causas, actione productiva, non censetur effectus esse existens, sed si exercentur causalitates, ad aliquid constituendum in ratione, actu informati, vel actu informantis, intelligi potest existere effectus. Hoc autem in præsentī contingit, quia cum exercentur causalitas ad uniri, præsupponitur jam actio productiva materie. Dicitur etiam potest, quod, quando causalitates exercentur, nondum intelligatur res habere existentiam totius & completi, licet possit intelligi, habere existentiam partis, & compositivi. Quanquam videretur hoc argumentum multum probare, nempe quod etiam anima rationalis in priori naturæ, quam uniatu corpori, non habeat existentiam, adhuc enim in illo priori exercetur, circa illam causalitas unitiva.

INSTABIS tertio. Ex iisdem. Si materia prima haberet propriam existentiam, tunc existentia contraheretur per potentialitatem, ad rationem existentie, quæ competat materie, existentia enim materie debet esse existentia potentialis, sed per potentialitatem existentia contrahi non potest, quia si existentia contraheretur per potentialitatem, id quod est nobilius, contraheretur per ignobilius, ratioque inferior, seu contrahens, esset ignobilior superiori, contra quam velit Aristot. 8. Metaph. textu 10.

RESPONDETUR. Existentiam non contrahi per potentialitatem existendi extra causas, hoc enim implicat, contrahi tamen per potentialitatem, hoc est posse informari ab actu sive formæ, quæ potentialitas, nego quod sit ignobilior existentia, nam hæc potentialitas substantialis, attollit illam, supra existentiam accidentium. Concedo quidem, quod Materia sicut spectat ad quoddam genus, quod est substantia, ita spectare ad aliquam speciem determinatam Metaphysicam, nam ipsa ratio materialitatis in Materia, est ratio ejus differentialis, restringens rationem substantie, adeoque collocans Materiam, in determinatâ specie Metaphysicâ, licet non collocet in determinatâ specie physica, quia hæc habetur à forma physica. Quando autem dicitur, illam existentiam Materie, fore potentialem, respectu formæ, si habeat hunc sensum: quod actuetur in ratione existentis, existentia formæ, falsa est propositio: si habeat hunc sensum; quod sit existentia potentialis, hoc est existentia potentie, ad actum physicum, vera est propositio, eo quod existentia sit quidem

dem ultima actualitas rei Metaphysica non tamen physica, adeoque relinquens locum actuali phyſicæ, à Forma.

OBJICITUR. 5. Si materia haberet propriam existentiam, & forma propriam, non posset ex illis unum fieri per se, quia duo actus non possunt coalescere in unum ens per se.

RESPONDETUR. Quod duo actus, hoc est duo extra causas posita, possint coalescere in unum, si alterum sit potentia, & alterum actus, ad se invicem ordinata, licet non possint coalescere in unum, duo actus, hoc est duo completa, vel incompleta quidem, sed ad se non ordinata.

INSTABIS primò. Ergo existentia materiæ, recipit in se, sicut formam, ita & existentiam illius. Ergo ulterius denominat existentia formæ materiæ, existentem, (sua existentia).

RESPONDETUR. Concessa prima illatione, negari secundam, quia non omnes denominationes, quas à suis prædicatis fortitur forma, potest illas tribuere materiæ, & ita materia non dicitur ens, entitate formæ, porro ea prædicata tribuuntur materiæ à formâ, quarum est capax, quæ item non censetur vi sua præhabere, & in quibus ordinatur ad aliud, jam autem præhabet in se existentiam materiæ, nec in hoc genere, manet complebilis.

INSTABIS secundò. Ergo nullum erit discrimen, inter Materiæ, & formam, utrumque enim existit.

RESPONDETUR. In ratione existentis nullum fore discrimen, fore tamen in hoc, quia Materia est subjectum & potentia, non est autem forma, subjectum, &c.

INSTABIS tertio. Potentiale non est aliquid actu illius generis, cuius est potentiale, nec formaliter, nec reductivè, ut patet de superficie receptivâ coloris, quæ non est aliquid actu, in prædicamento qualitatis. Ergo cum Materia sit receptiva substantiæ, non erit aliquid generis substantiæ.

RESPONDETUR. Potentiale, in eo, in quo est potentiale, non esse aliquid actu illius generis, cuius est potentiale, potest tamen potentiale in eo, in quo non est potentiale, esse aliquid illius, quod recipit. Et ita superficies, est quid potentiale, ad recipiendam lucem, nec est anteceder lucida, licet tamen illa lux sit accidens, nihilominus superficies, jam est anteceder accidens; ita materia est potentia ad recipiendam animam substantialem, nihilque anteceder habet animati, cum hoc tamen stat, ut habeat rationem substantiæ, quia in ordine ad hoc, non est quid potentiale.

OBJICITUR sextò. Materia dependet à formâ in existere. Ergo non habet existentiam propriam.

RESPONDETUR. Argumentum imprimis multum probat quia accidentia, dependent etiam

à subjecto in existere, imò & forma materialis, & tamen conceditur illis propria existentia. Ergo ex præcisò dependere, non arguitur rectè negatio existentia, imò ex dependentiâ, quæ non sit objectiva tantum, arguitur existentia, prius est enim existere, quàm dependere. Porro materia dependet à formâ, in existere, hoc sensu, quia non potest naturaliter existere sine forma, sed non dependet à forma in existere simpliciter. Quia non dependet in esse extra causas, habet enim materia suum proprium esse extra causas.

OBJICITUR septimò. Materia nullam habet propriam operationem. Ergo nec existentiam, esse enim, est propter operari.

RESPONDETUR. Esse efficientis, est propter operari rigorosè, esse autem aliud, sufficit ut sit propter operari latiori modo, seu propter quasi operari: Convenit autem enti potentiali quasi operari, hoc est causare, dando se in partem compositi, emanando suas proprietates v.g. quantitatem &c. Unde etiam dici posset, quod esse completum sit propter operari rigorosum, non autem esse incompletum.

Punctum Difficultatis 3.

Argumenta Recentiorum.

OBJICIT primò Maurus q. 7. phys. Si materia prima esset actus, vel haberet proprium actum, non generaretur de novo substantia, cum tamen corpora multa, non tantum mutentur secundum accidentia, sed etiam secundum substantiam. Sequela probatur. Omnis forma esset accidens, Materia verò prima, esset tota substantia corporum. Quod ipsum probatur. Accidens est Entis Ens, seu Ens secundarium, constitutum per esse non primum. Sed omnis forma, e.g. Leonis, esset entis Ens, & ens secundarium constitutum per esse non primum, sed supponens esse actuale materiæ. Ergo omnis forma esset accidens.

RESPONDETUR. Hoc argumentum si quid probat, probat etiam materiam ipsam, in omni generatione produci, certè enim vel produci- tur ante formam materiæ, vel non produci- tur: Ergo forma esset Entis Ens; si non produci- tur, habetur intentum; nempe materiæ, in omni generatione produci, & tamen hoc dici non potest, cum omnes sentiant, materiæ primam nonnisi creari. Quando autem recurrit ad hoc Maurus: ideo materiæ non generari, tunc, nec produci, quia tunc aliquid accipiendo existentiam produci- tur, quando non supponitur prius per aliam existentiam existere, quando in- quam

quam ad hoc recurrit, quidquid sit de veritate doctrinæ, redit tamen argumentum; si enim non supponitur produci tunc materia, tanquam existens, jam alius formæ existentia: Ergo adveniens alia forma substantialis, erit entis ens, adeoque accidens.

Rursus argumentum probat, etiam contra intentum Thomistarum, qui non negant materiam primam esse ens, licet affirmant, quod non habeat propriam existentiam, si enim haberet propriam entitatem jam accedens forma, esset entis ens, adeoque nulla substantialis.

Probat item argumentum, quod materia sit accidens, quia forma præsupponeretur jam esse ens, essetque ens secundarium materia, constitutum per non esse primum Ens, hoc enim esse primum ens, competeret formæ, consequenter respectu formæ esset materia accidens.

Directè ad argumentum dici potest, quod esse Entis ens, tanquam merè subjecti informationis, vel sustentationis, non sit esse accidens, licet sit accidens esse entis ens, ut loquitur Maurus, per modum adjacentis. Negatur item, quod definitio accidentis, sit esse ens secundarium, hoc est præsupponens subjectum sui receptivum. Negatur item, quod esse constitutum, per esse non primum, hoc est per negationem subjecti primi, rectè accidens definiat. Addo, cum per principia arguentis accipiat existentiam in composito, materia à forma, deberet in composito ipsa forma transire in rationem accidentis, est enim forma Materiæ adeoque Ens entis.

INSTAT PRIMÒ. Substantia est ens per se stans, & non adjacens alteri, est item substantia Ens fundamentale ac subsistens, sola autem materia esset talis.

RESPONDETUR. Negando, quod forma v.g. Leonis non sit futura ens per se stans, quamvis supponat materiam tanquam subjectum sustentativum existens; & licet adiaceat alteri, improprie, tanquam subjecto sustentationis, vel informationis, potest tamen esse substantia, quia non adiacet proprie, & tanquā subjecto inhætionis.

INSTAT SECUNDÒ. Si materia habet propriam existentiam, materia esset tota substantia, corporum, materia non generaretur. Ergo nihil substantiæ generaretur. Sequela Probat. Quia soli materiæ conveniret definitio substantiæ, nam sola materia constitueretur, per esse primum, per se, fundamentale, subsistens, ac non receptum in alio.

RESPONDETUR. Hoc argumentum probat simul, solam formam esse substantiam & non materiam, quia sola esset ens primum, quia nullum aliud supponens, per se, quia non indigens materia, ut illi det existentiam, fundamentale, quia nonnisi supposita illius existentia, existeret materia, nullumque aliud supponeret.

Directè autem dicitur, solam materiam esse constitutum per esse primum, primitate præsuppositionis, tanquam subjecti & potentiæ, sed non solam esse ens primum, primitate quacunque. Hinc nego rectè definiri substantiam, per rationem primi utcunque, aut per rationem non recepti utcunque sed sufficit ut non sit recepta in alio, tanquam in subjecto inhætionis, licet recipiatur in alio tanquam in subjecto informationis, sustentationis, &c. multoque minus substantia est ens primum esse, si enim est primum ens, superfluit dicere, quod sit constitutum per primum esse.

INSTAT TERTIÒ. Posito, quod materia habeat propriam existentiam, debet negari, aut definitio substantiæ, aut quod aliquid de novo generetur, &c. Unde Antiqui, ut videre est i. Part. Quest. 76. A. 1. cum posuissent materiam esse Ens actu, negabant, fieri de novo generationes aut corruptiones substantiales, è converso Scotus, & sequaces, admittentes, cum Aristotele, novas generationes fieri, & corruptiones, negarunt definitiones substantiæ, & accidentis, Aristoteles autem ut utrumque salvaret, posuit materiam esse ens non actu, sed potentia.

RESPONDETUR. Negando sequelam ex positione antiquorum sequebatur non fieri nisi alterationes, quia ponebant materiam, non tantum esse ens, in actu Metaphysico, seu existentiā, sed etiam in actu Physico, quia dicebant, actu haberi omnes formas in materia, adeoque nullam de novo introduci posse, sed si posuissent nobiscum, materiam esse ens, in actu nonnisi Metaphysico, nego quod sequeretur ex hac positione, nullas dari de novo generationes substantiales. Scotus & ejus in hoc sequaces, negarunt definitiones substantiæ, sed illegitimas, qualis est illa: Substantia est ens primum, constitutum per primum esse; Nam dictum superfluum habet terminos, & quærere restat, quid sit ista primitas, quæ conveniat & materiæ & formæ, cum tamen forma supponat materiam. Multoq; minus, bona erit definitio accidentis, cum procedat per aliquid negativum, & aliunde non modificatur istud esse primum. Posito, quod substantia sit ens per se stans, & non adjacens alteri, quærere restabit; cur forma substantialis, non sit adjacens, sint adjacentia accidentia, quid ista adjacentia? Si enim adiacere, est accidere. Ergo definitio accidentis, quod est quidem vocis notificatio, sed non definitio: quærere item restat, cur forma Leonis, quæ non potest existere sine materia omni, sed in illa recipitur, cur inquam non sit ens fundatum in materia? Cur non sit ens receptum in alio esse, hoc est in materia? adeoque per te jam non substantia.

OBJICIT SECUNDÒ idem. Quia contraria sententia nunquam satis explicat, quid sit substantia? quid accidens?

RESPON-

RESPONDETUR. Quid sit substantia, quid accidens, dictum alibi, ubi de Prædicamentis. Retinentur interim termini, quos sibi objicit Maurus. Quod scilicet substantia, sit primum intentum Naturæ.

INSTAT Primò. Quis fuit consiliarius Naturæ, ut possit in ejus intentione discernere, quid illa primò intendat.

RESPONDETUR. Non est necesse esse consiliarium Naturæ, sufficit esse speculantem naturæ facta, & objecti conditionem, ex qua erui potest, quid primò intenderit Natura. Sicut nemo consiliarius Dei fuit, in decreto Incarnationis, vel in condendo mundo, & tamen inferitur ex proportionem ad manifestè primò intentum, quid primo intenderit Deus, ita & in præfenti.

INSTAT Secundò. Hoc ipsum quaeritur, quid sit illud ens, quod natura primò intendit, & quæ habeat intrinsecam quidditatem, & differentiam ab accidente, propter quam primo intenditur à Natura?

RESPONDETUR. Hoc sufficienter notificari per explicationem, quid Natura, quid primum, quid intentum, & per proportionem ad manifestè intentum. Et ita manifestè intentum, est finis, qui dum appetitur, cætera ob illum appetuntur: ita Natura intendit Leonis formam, cui quia talis organisatio, tales proprietates, tales actus debentur, omnia hæc sunt accidentia.

INSTAT Tertiò. Non omnes substantiæ sunt primum intentum Naturæ, sed solæ rationales.

RESPONDETUR. Aliud est primò intentum dignitate, & aliud primò intentum ordine appetendi: dignitate primò intentum, sunt formæ substantiales, sed non solæ illæ, ordinè primò appetuntur; cum comparatè ad actus, ad proprietates, ad combinationes, ad organisationes, prius intendatur forma Leonis, quàm hæc numerata. Nec erit hoc definire substantiam, recedendo à nozione nominis substantiæ, si enim est primò intentum, est prima: si recipiantur in illa accidentia, per prius debet intendi, quàm accidentia. Hoc autem quod est, esse primò intentum dignitate, competit non soli animæ rationali, sed & aliis Formis Substantialibus.

OBJICIT Tertiò idem. Quod est actuabile, actibus alicujus generis, non includit in se antecedenter actum illius generis, sed ad summum generis prioris, & ita quod est figurabile omnibus figuris, non includit in se ullam figuram actualem. Sed materia prima est subjectum actuabile in genere substantiæ. Ergo antecedenter ad formam, non includit in se ullum actum.

RESPONDETUR. Materiam primam esse ens actuabile, actualitate physica, in genere substantiæ, non enim ullam habet de se formam Physi-

cam, sed non esse actuabile, actualitate Metaphysica, hoc ipso enim, quod materia sit extra causas, non est nihil, adeoque habens propriam existentiam.

INSTAT Primò. Sicut datur figurabile, quod antecedenter ad figuram, non est actu figuratum, ita dabitur & substantiale & actuabile, quod antecedenter ad actum substantialem, non est substantia, neque ens actu, sed pura potentia.

RESPONDETUR. Ante actu figuratum, ponit ipsa objectio actu figurabile. Ergo debet dari ante actu formatum, actu formabile, hoc autem est verbis differens in præfenti, ab existente materia. Disparitas etiam est, quia si figurabile, antecedenter ad figuram esset actu figuratum, non posset ostendi, quid in linea figuræ acquirat figurabile; jam autem posito, quod materia habeat actum Metaphysicum substantialem existentia, potest ostendi quid acquirat materia, nempe actum substantialem Physicum formæ v. g. Leonis.

INSTAT Secundò. Non minus propriè fit substantia, & ens, quàm figuratum, sed figuratum fit ex subjecto figurabili, quod ante figuram, non est actu figuratum. Ergo substantia fit ex substantiabili, quod ante formam non est actu alia substantia, sed solum potentia.

RESPONDETUR ex dictis, quod figuratum fiat ex subjecto figurabili, quod ante figuram, non est actu figuratum, ita ut nec supponatur figurabile esse in se extra causas, Nego, ita ut supponatur, Concedo idemque erit dicendum de materia. Reliqua petantur ex dictis ad Instantiam primam primam immediatè.

INSTAT Tertiò. Sicut ad alios actus prærequiritur potentia, v. g. ad actum coloris, prærequiritur colorabile, sic ad primum actum, qui est esse substantiale, prærequiritur ens potentia, quod est substantiabile. Sed potentia prærequisita ad primum actum, non potest antecedenter ad illum habere ullum actum, alioqui haberet actum ante primum actum. Ergo materia prima, quæ est prima potentia, primumque subjectum receptivum primi actus antecedenter ad formam, non est actus nec habet actum.

RESPONDETUR. Potentia respectu primi actus, respectu cuius est potentia, non potest habere ullum actum, alioqui ille actus, hoc ipso non esset primus, cæterum potentia respectu diversi actus primi, potest etiam diversum habere actum, jam autem materia à parte rei posita, est potentia respectu formarum, sed non est potentia diverso respectu, nempe non est in potentia adesse extra causas, adeoque nec est in potentia ad existendum. Plenior hujus difficultatis solutio petetur, ubi actum de substantia in Logicis.